

Co powinieneś wiedzieć przebywając na terytorium Polski?

PORADNIK DLA OBYWATELI UKRAINY

Przebywasz na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy? Sprawdź, jakie prawa i obowiązki posiadasz.

W związku z masowym napływem uchodźców z terytorium Ukrainy na szczeblu europejskim, uruchomiona została specjalna procedura odnosząca się do ochrony tymczasowej, a polski legislator przyjął szczególne rozwiązania w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej: „**Ustawa**”).

Ustawa zawiera regulacje odnoszące się w głównej mierze do dwóch grup osób:

Grupa 1	Grupa 2
<p>Obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski legalnie z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi od dnia 24 lutego 2022 r. i deklarują zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Niebędący obywatelem Ukrainy małżonek obywatela Ukrainy, który przybył na terytorium Polski z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi i nie jest obywatelem polskim.</p> <p>Obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka oraz członków ich najbliższej rodziny, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, a następnie legalnie przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i deklarują zamiar pobytu.</p> <p>Dziecko, które zostanie urodzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby wyżej wymienione, po ich przybyciu do Polski.</p>	<p>Obywatele Ukrainy posiadających w dniu 24 lutego 2022 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">• zezwolenie na pobyt stały;• zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;• zezwolenie na pobyt czasowy;• status uchodźcy;• ochronę uzupełniającą;• zgodę na pobyt tolerowany;• zgodę na pobyt ze względów humanitarnych; <p> bądź którzy:</p> <ul style="list-style-type: none">• złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu, których takie wnioski zostały złożone;• zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub których takie deklaracje zamiaru dotyczą;• przebywają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej, wizy Schengen wydanej przez organ polski, na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, na podstawie dokumentu pobytowego, w ramach ruchu bezwizowego;• wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed 24 lutego 2022 r. na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach.

Osoby należące do Grupy I korzystają z pełni praw uregulowanych w Ustawie (m.in. opieki medycznej – zob. pkt XV czy dostępu do pomocy finansowej – zob. pkt XIX).

Niektóre rozwiązania dotyczą wszystkich obywateli Ukrainy, również tych należących do Grupy II (zob. pkt III dotyczący legalności pobytu; pkt X-XII dotyczące dostępu do rynku pracy oraz pkt XIII dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej).

1. Czy osoby, które wjechały do polski począwszy od 24 lutego 2022 muszą legalizować swój pobyt w Polsce?

Nie musisz uzyskiwać zezwolenia na pobyt, jeśli należysz do Grupy I (zob. Wstęp powyżej), tj. jesteś:

- **obywatelem Ukrainy**, który przybył na terytorium Polski legalnie z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzasz pozostać na terytorium Polski; bądź niebędącym obywatelem Ukrainy **małżonkiem takiego obywatela Ukrainy**, niebędącym obywatelem Polski bądź też
- **obywatelem Ukrainy posiadającym Kartę Polaka** bądź członkiem najbliższej rodziny takiego obywatela, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi i przybyli na terytorium Polski od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzacie pozostać na terytorium Polski;

Twój pobyt będzie uważany za **legalny na mocy postanowień samej Ustawy** (bez potrzeby uzyskiwania specjalnego zezwolenia w formie decyzji administracyjnej). Legalny będzie także pobyt Twojego dziecka urodzonego po przybyciu na terytorium Polski.

2. W jaki sposób mogę sprawdzić czy Ustawa mnie dotyczy ?

Najpewniejszym sposobem upewnienia się, że podlegasz Ustawie, a w szczególności, że nie należysz do Grupy II opisanej powyżej, jest uzyskanie PESEL w związku z konfliktem na Ukrainie (dalej: „PESEL UKR” (zob. pkt IV poniżej) – w trakcie rozpatrywania wniosku o nadanie numeru PESEL UKR urząd weryfikuje tą kwestię.

Złożenie wniosku o nadanie PESEL UKR będzie również konieczne, jeżeli Twój wjazd na terytorium Polski nie został zarejestrowany podczas przekraczania granicy. W takiej sytuacji Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje Twój pobyt w odpowiednim rejestrze na podstawie daty zadeklarowanej w oświadczeniu we wniosku o nadanie numeru PESEL UKR. **Wniosek ten powinien być złożony nie później niż 90 dni od dnia wjazdu na terytorium Polski.**

Zazwyczaj wystarczającym potwierdzeniem daty przybycia na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi jest również stempel z datą przybycia na terytorium Polski w paszporcie biometrycznym lub innym dokumencie podróży np. paszporcie „zwykłym”, na podstawie którego przekroczone granicę, niemniej jednak najbezpieczniej jest złożyć wniosek o nadanie nr PESEL UKR.

3. Jak długo mogę przebywać w Polsce?

GRUPA I

Twój pobyt uznaje się za legalny w okresie **18 miesięcy** od dnia 24 lutego 2022 r, jeśli należysz do Grupy I (zob. **Wstęp** powyżej), tj. jesteś:

- **obywatelem Ukrainy**, który przybył na terytorium Polski legalnie z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzasz pozostać na terytorium Polski; bądź niebędącym obywatelem Ukrainy **małżonkiem takiego obywatela Ukrainy**, niebędącym obywatelem Polski, bądź też
- **obywatelem Ukrainy posiadającym Kartę Polaka** bądź członkiem najbliższej rodziny takiego obywatela, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi i przybyli na terytorium Polski od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzacie pozostać na terytorium Polski;

Legalny przez ten okres będzie także pobyt Twojego dziecka urodzonego po przybyciu na terytorium Polski.

Ponadto, będziesz mógł uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie Ustawy **na kolejne 3 lata**. Wniosek o udzielenie takiego zezwolenia możesz złożyć nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy od dnia przyjazdu do Polski, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od dnia 24 lutego 2022 r.

GRUPA II

Odmiennie przedstawia się Twoja sytuacja, jeśli należysz do obywateli Ukrainy mających w dniu 24 lutego 2022 r. ważną podstawę pobytową.

Jeżeli jesteś obywatelem Ukrainy i przebywasz na terytorium Polski na podstawie:

- wizy krajowej,
- zezwolenia na pobyt czasowy,

a ostatni dzień twojego legalnego pobytu w Polsce przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. to legalny pobyt **ulega przedłużeniu do 31 grudnia 2022 r.**

Jeśli jesteś obywatelem Ukrainy i przebywasz na terytorium Polski na podstawie:

- wizy Schengen wydanej przez organ polski lub zagraniczny,
- dokumentu pobytowego innego kraju,
- ruchu bezwizowego,
- zgody komendanta placówki Straży Granicznej na wjazd do Polski na 15 dni,

a ostatni dzień twojego legalnego pobytu w Polsce przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt rozpoczął się przez tym dniem, pobyt **uznaje się legalny przez 18 miesięcy**.

Jeśli jesteś obywatelem Ukrainy i ostatni dzień okresu ważności takich dokumentów jak karta pobytu, polski dokument tożsamości, zgoda na pobyt tolerowany przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. – okres ważności ulega **przedłużeniu z mocy prawa o 18 miesięcy**.

Jeśli jesteś obywatelem Ukrainy i został Ci wyznaczony termin opuszczenia Polski lub termin dobrowolnego powrotu, które przypadają w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., to terminy ulegają **przedłużeniu z mocy prawa o 18 miesięcy**.

4. Czym jest numer PESEL i do czego może być potrzebny?

Numer PESEL to unikalny identyfikator, składający się z jedenastu cyfr. Numer PESEL jest potrzebny do załatwiania spraw urzędowych w Polsce, a także w placówkach świadczących pomoc medyczną. Numerem PESEL osoby fizyczne posługują się często w obrocie cywilnoprawnym podczas zawierania różnego rodzaju umów np. umowy o pracę czy umowy najmu.

Obywatelom Ukrainy podlegającym Ustawie (należącym do Grupy I – zob. Wstęp) nadaje się na ich wniosek numer PESEL z oznaczeniem UKR. Numer ten stanowi potwierdzenie posiadania uprawnień wynikających z Ustawy.

Chociaż Ustawa nie przewiduje obowiązku uzyskania numeru PESEL i nie jest on konieczny do legalnego pobytu, to w praktyce jest on niezbędny do wielu czynności.

Uzyskanie numeru PESEL będzie konieczne między innymi do:

- otrzymania jednorazowego świadczenia 300 zł, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, przysługującego osobom należącym do Grupy I,
- prowadzenia działalności gospodarczej,
- otrzymania świadczeń finansowych wypłacanych z ZUS, m.in. świadczenia 500+.

Co więcej, weryfikacja uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej przez osoby należące do Grupy I następuje również poprzez numer PESEL UKR.

Numer PESEL **nie jest wymagany do:**

- podjęcia pracy,
- korzystania z pomocy psychologicznej,
- realizacji recept w aptekach - aby zrealizować w aptece receptę wydaną w Polsce w przypadku braku numeru PESEL należy przedstawić w aptecę wydruk informacyjny dotyczący e-recepty z kluczem dostępu przedstawionym w postaci kodu kreskowego,
- otwarcia rachunku bankowego – niektóre banki mogą wymagać jednak posiadania numeru PESEL, ponadto posiadanie rachunku bankowego w Polsce jest natomiast konieczne do otrzymania świadczeń finansowych od Państwa.

5. Jak uzyskać numer PESEL UKR?

Numer PESEL UKR można uzyskać, składając osobiście wniosek w dowolnej gminie na terytorium Polski. Jeśli ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie jesteś w stanie osobiście złożyć wniosku w siedzibie gminy, organ gminy zapewni ci możliwość złożenia wniosku w miejscu twojego pobytu. Aby skorzystać z tej możliwości skontaktuj się z najbliższym urzędem gminy.

PODZAS SKŁADANIA WNIOSKU BĘDZIESZ POPROSZONY O:

- potwierdzanie tożsamości – zatem trzeba mieć przy sobie dokument potwierdzający tożsamość (dokument podróży, Kartę Polaka, inny dokument ze zdjęciem pozwalający na ustalenie tożsamości, w przypadku osób niepełnoletnich – dokument potwierdzający urodzenie); potwierdzenie tożsamości może nastąpić także na podstawie dokumentu unieważnionego, jeżeli umożliwia on ustalenie tożsamości osoby.
- wykonywanie fotografii – chyba, że wykonasz odpowiednią fotografię wcześniej we własnym zakresie;
- pobranie odcisków palców, chyba że nie jest to możliwe; przy czym odcisków nie pobiera się od dzieci, które nie ukończyły 12 lat.

W przypadku braku dokumentów, będziesz poproszony o złożenie **oświadczenia o prawdziwości danych ujętych we wniosku pod rygorem odpowiedzialności karnej** za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wniosek o nadanie numeru PESEL UKR dla dziecka składa w jego imieniu rodzic lub opiekun. Dzieci do 12 roku życia nie muszą być obecne, chyba że ich tożsamość ma być ustalana na podstawie tego wniosku (czyli brak jest dokumentu ze zdjęciem pozwalającym na ustalenie tożsamości).

6. Wniosek o nadanie numeru PESEL UKR – jak złożyć i uzupełnić?

Formularze wniosku dostępne są na stronie internetowej: [[Link](#)]

Wniosek o nadanie numeru PESEL w związku z konfliktem w Ukrainie / Заявление о присвоении номера PESEL в связи с конфликтом в Украине

WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI W ALFABECIE ŁACZYŃSKIM / Заполнить заглавными буквами латинского алфавита

1. Dane osoby, której ma zostać nadany numer PESEL / Данные о лице, которому присваивается номер PESEL

Nazwisko / Фамилия: _____
 Imię (imienny) / Имя (женский): _____
 Data urodzenia / Дата рождения: ____ - ____ - ____
 Miejsce urodzenia / Страна рождения: _____
 Status cywilny / Статус гражданского лица: _____
 Płeć / Пол: kobieta / женщина mężczyzna / мужчина
 Data wyjazdu na teren Polski / Дата выезда на территорию Польши: ____ - ____ - ____
 Status migracyjny / Статус миграционный: _____
 Określenie faktycznej opieki nad dzieckiem / Описание фактического ухода за ребенком: _____
 Data podjęcia opieki nad dzieckiem / Данные о родителе несовершеннолетнего лица: _____
2. Dane osoby ograniczonej faktyczną opieką nad dzieckiem / Данные о лице, фактически осуществляющего опеку над ребенком
 Nazwisko / Фамилия: _____
 Imię (imienny) / Имя (женский): _____
 Data urodzenia / Дата рождения: ____ - ____ - ____
 Numer PESEL (jeśli został nadany) / Номер PESEL (если был присвоен): _____
 Nazwisko matki / Фамилия матери: _____
 Imię matki (imienny) / Имя матери (женский): _____
 Numer PESEL (jeśli został nadany) / Номер PESEL (если был присвоен): _____
3. Dane kontaktowe wnioskodawcy oraz potwierdzenie Profilu Zaufanego / Контактные данные заявителя и подтверждение доверенности
 Nazwisko / Фамилия: _____
 Imię (imienny) / Имя (женский): _____
 Data urodzenia / Дата рождения: ____ - ____ - ____
 Płeć / Пол: kobieta / женщина mężczyzna / мужчина
 Status cywilny / Статус гражданского лица: _____
 Określenie faktycznej opieki nad dzieckiem / Описание фактического ухода за ребенком: _____
 Miejsce i data nadania numeru PESEL w związku z konfliktem w Ukrainie / Место и дата выдачи номера PESEL в связи с конфликтом в Украине: _____

Relacja osoby ograniczonej faktyczną opieką nad dzieckiem / Отношение лица, фактически осуществляющего опеку над ребенком

matka / мать ojciec / отец opiekun tymczasowy na podstawie decyzji sądu / временный опекун на основании решения польского суда

osoba ograniczona w opiece nad dzieckiem na podstawie ogłoszenia sądu / osoba / лицо, осуществляющее попечительство опеку на основании решения польского суда

osoba o ograniczonej faktycznej opiece nad dzieckiem np. matka, babcia / иное лицо, фактически осуществляющее опеку над ребенком, напр. сестра, бабушка

3. Dane kontaktowe wnioskodawcy oraz potwierdzenie Profilu Zaufanego / Контактные данные заявителя и подтверждение доверенности

Nie wypełniać, jeśli wniosek dotyczy dziecka. / Не заполняется, если заявление касается ребенка.

Wykaz adresów na terenie Polski: _____
 Nazwa i adres: _____
 Adres e-mail: _____
 Adres telefonu: _____
4. Fotografia osoby, której ma zostać nadany numer PESEL / Фотография лица, которому присваивается номер PESEL

Do wniosku dołączyć jedną fotografię. / Приложить к заявлению одну фотографию.

5. Oświadczenie, podpis / Подтверждение, подпись

Nie wypełniać. / Не заполнять.

Wypełnić. / Заполнить.

Miejscowość / Место: _____
 Data / Дата: ____ - ____ - ____
 Podpis / Подпись: _____
 Miejsce i data nadania numeru PESEL w związku z konfliktem w Ukrainie / Место и дата выдачи номера PESEL в связи с конфликтом в Украине: _____

Aktualizacja informacji (aktualizacja danych) / Обновление информации (актуализация данных)

Wypełnić / Заполнить

Nie wypełniać. / Не заполнять.

Wypełnić. / Заполнить.

Miejscowość / Место: _____
 Data / Дата: ____ - ____ - ____
 Podpis / Подпись: _____

Wnioski o nadanie numeru PESEL są dostępne także w punktach prowadzonych przez poszczególne gminy przeznaczonych do składania wniosków.

W Krakowie jest to Punkt w Tauron Arenie Kraków, ul. Stanisława Lema 7, 31 - 571 Kraków. Jest on czynny od poniedziałku do soboty, od godz. 8.00 do 20.00.

7. Co to jest profil zaufany i do czego jest potrzebny?

Profil zaufany to narzędzie umożliwiające potwierdzenie tożsamości osób, które chcą korzystać z usług elektronicznych udostępnionych przez administrację publiczną. Daje on możliwość załatwiania spraw urzędowych online.

Można zrezygnować z założenia profilu zaufanego i niezależnie od tego otrzymać numer PESEL UKR. Posiadanie profilu zaufanego może ułatwić załatwienie wielu spraw w przyszłości, np. złożenie wniosku w formie elektronicznej o świadczenie pieniężne 500+.

8. Jak uzyskać profil zaufany?

JEŚLI WE WNIOSKU O NADANIE NUMERU PESEL UKR:

- wyrazisz zgodę na potwierdzenie profilu zaufanego oraz
- podasz adres poczty elektronicznej i numer telefonu komórkowego, profil zaufany zostanie dla Ciebie założony i automatycznie potwierdzony.

Identyfikator użytkownika profilu zaufanego jest tworzony automatycznie i zostanie przesłany na adres poczty elektronicznej podany przez Ciebie we wniosku o nadanie numeru PESEL lub w postaci wydruku. Aktywacja profilu zaufanego następuje poprzez podanie jednorazowego hasła wysłanego na numer telefonu komórkowego podany we wniosku.

Rezygnacja z założenia profilu zaufanego podczas uzyskania numeru PESEL UKR nie zamyka drogi do założenia profilu zaufanego w przyszłości. Wniosek o potwierdzenie profilu zaufanego będzie można złożyć w dowolnym urzędzie gminy.

Dla obywateli Ukrainy posiadających profil zaufany istnieje możliwość dostępu do aplikacji mobilnej (mObywatel).

9. Czy mogę wyjechać z terytorium Polski bez utraty uprawnień wynikających z Ustawy?

Wyjazd z terytorium Polski na okres **powyżej 1 miesiąca** będzie prowadził do utraty większości uprawnień przewidzianych w Ustawie np. prawa do legalnego pobytu w Polsce przez okres 18 miesięcy począwszy od dnia 24 lutego 2022 r., możliwości ubiegania się o pomoc finansową czy bezpłatne świadczenia zdrowotne.

Jeśli posiadasz ważną wizę lub kartę pobytu albo wjechałeś do Polski na podstawie ruchu bezwizowego, to możesz wjechać do innych państw strefy Schengen na okres do 90 dni.

Nie będziesz miał możliwości wyjazdu z Polski, jeśli złożysz wniosek o udzielenie w Polsce ochrony międzynarodowej. Masz wtedy bowiem obowiązek pozostania w Polsce do czasu zakończenia procedury, a swój paszport musisz złożyć w depozycie urzędu.

10. Czy mogę legalnie podjąć pracę?

Tak, jako obywatel Ukrainy, którego pobyt w Polsce uznawany jest za legalny, możesz podjąć pracę. Oznacza to, że możesz swobodnie szukać pracy i rozpoczynać jej wykonywanie bez uzyskiwania dodatkowych zezwoleń.

11. Na co powinienem zwrócić uwagę przy rozpoczynaniu pracy?

ROZPOCZYNAJĄC ZATRUDNIENIE WAŻNE ABYŚ WIEDZIAŁ, ŻE:

- minimalna godzinowa stawka wynagrodzenia w Polsce w 2022 r. wynosi 19,70 zł brutto, zaś minimalne wynagrodzenie za pracę na pełen etat wynosi 3010 zł brutto – pracodawca nie może zaproponować ci zatem niższych stawek,
- od pracodawcy powinieneś otrzymać umowę o pracę na piśmie lub pisemne potwierdzenie warunków zatrudnienia. Dokumenty te powinny być sporządzone w języku dla ciebie zrozumiałym,
- pracodawca jest obowiązany zaznajomić cię z zakresem obowiązków pracowniczych, sposobem wykonywania pracy na danym stanowisku oraz twoimi podstawowymi uprawnieniami,
- pracodawca nie ma prawa pobierać od ciebie opłat związanych z zatrudnieniem czy składaniem oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi.

12. Czy mogę zostać zarejestrowany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy?

Tak, jako obywatel Ukrainy, którego pobyt w Polsce uznawany jest za legalny, możesz zostać zarejestrowany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy i korzystać z przysługującej pomocy m.in. prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

ZAREJESTROWAĆ SIĘ JAKO OSOBA BEZROBOTNA LUB POSZUKUJĄCA PRACY MOŻESZ NA TRZY SPOSOBY:

1. zgłosić się do Powiatowego Urzędu Pracy, na obszarze którego przebywasz,
2. wypełnić wniosek o dokonanie rejestracji jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy na stronie www.praca.gov.pl, przesać wniosek do właściwego Powiatowego Urzędu Pracy i następnie dostarczyć wymagane dokumenty osobiście do Powiatowego Urzędu Pracy,
3. wypełnić wniosek o dokonanie rejestracji jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy na stronie www.praca.gov.pl, załączając skany wszystkich wymaganych dokumentów i wysłać wniosek wraz z załącznikami do Powiatowego Urzędu Pracy.

W przypadku skorzystania z opcji w pełni elektronicznej rejestracji (nr 3) wniosek i załączniki musisz opatrzyć bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

13. Czy mogę prowadzić działalność gospodarczą?

Tak, jako obywatel Ukrainy, którego pobyt w Polsce uznawany jest za legalny, możesz prowadzić działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy – pod warunkiem uzyskania numeru PESEL. Nie musi być to PESEL UKR.

14. Jak wygląda opieka nad dziećmi, które przebywają na terenie Polski bez opiekuna prawnego?

W przypadku małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Polski bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego, zgodnie z prawem powinien zostać ustanowiony opiekun tymczasowy. Jest to osoba, która sprawuje pieczę nad osobą małoletniego i jego majątkiem oraz reprezentuje go.

Opiekun tymczasowy powinien być ustanowiony przede wszystkim spośród krewnych, powinowatych lub innych osób dających rękojmię należytego wykonywania obowiązków opiekuna, którzy mają pełną zdolność do czynności prawnych. Oznacza to, że co do zasady opiekunami tymczasowymi mogą być osoby, które ukończyły 18 rok życia. Wyjątek dotyczy osób powyżej 16 roku życia, które zawarły związek małżeński i w ten sposób mają pełną zdolność do czynności prawnych. Opiekuna tymczasowego ustanawia sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego. Postępowanie może być wszczęte **na wniosek lub z urzędu**.

Sąd rozpoznaje sprawę **bezzwłocznie**, nie później niż **w terminie 3 dni** od dnia wpływu do sądu wniosku lub powzięcia informacji o konieczności ustanowienia opiekuna tymczasowego.

W postępowaniu o ustanowienie opiekuna tymczasowego nie pobiera się opłat, a **wydatki ponosi Skarb Państwa**.

15. Czy mogę korzystać z opieki medycznej?

Jeśli należysz do Grupy I (zob. Wstęp powyżej), tj., jesteś:

- **obywatelem Ukrainy**, który przybył na terytorium Polski legalnie z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzasz pozostać na terytorium Polski; bądź niebędącym obywatelem Ukrainy małżonkiem takiego obywatela Ukrainy, niebędącym obywatelem Polski bądź też
- **obywatelem Ukrainy posiadającym Kartę Polaka** bądź członkiem najbliższej rodziny takiego obywatela, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi i przybyli na terytorium Polski od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzacie pozostać na terytorium Polski;

przysługuje Ci prawo do świadczeń zdrowotnych w takim zakresie jak polskim obywatelom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym (z wyjątkiem świadczeń rehabilitacyjnych i pobytów uzdrowiskowych).

16. Gdzie mogę uzyskać pomoc medyczną?

JEŚLI POTRZEBUJESZ POMOCY MEDYCZNEJ, MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z:

1. **Infolinii Narodowego Funduszu Zdrowia** w języku ukraińskim. Infolinia czynna jest przez całą dobę pod bezpłatnym numerem tel. 800 190 590. Podczas rozmowy możesz uzyskać następujące informacje:

- gdzie znajdziesz najbliższą placówkę medyczną, poradnię lekarza rodzinnego (dalej: „**POZ**”), pomoc medyczną w nocy,
- gdzie jest najbliższa apteka,
- jak postępować w sytuacji zakażenia koronawirusem, jak otrzymać skierowanie na test pod kątem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz gdzie pobrać wymaz do badania,
- jak zapisać się na szczepienie przeciwko COVID-19.

2. **Teleplatformy Pierwszego Kontakt** (dalej: „**TPK**”) dostępnej pod numerem tel. 800 137 200, więcej: [[link](#)], [[link](#)]. TPK jest dostępna od poniedziałku do piątku w godzinach od 18:00 do 8:00 następnego dnia, w soboty i niedziele oraz w inne dni ustawowo wolne od pracy w godzinach od 8:00 do 8:00 następnego dnia. Korzystając z TPK, możesz uzyskać pomoc w języku polskim, angielskim i ukraińskim.

Z TPK możesz skorzystać w sytuacji nagłego zachorowania poza godzinami pracy przychodni Powszechnej Opieki Medycznej, kiedy nie ma objawów sugerujących stan bezpośredniego zagrożenia życia.

W ramach TPK otrzymasz poradę pielęgniarki, położnej lub lekarza w formie telekonsultacji oraz:

- e-receptę,
- e-skierowanie,
- e-zwolnienie,
- skierowanie na test SARS-COV-2.

3. **konsultacji telefonicznej w Centrum Medycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego** pod numerem tel. 504 123 099. Konsultacje są prowadzone w języku ukraińskim w dniach: wtorki w godz. 12.00-14.00, środy w godz. 10.00-13.00, czwartki w godz. 12.00-14.00, piątki w godz. 12.00-14.00.

4. **Infolinii Grupy LUX MED**, z której można uzyskać informację w języku ukraińskim, polskim i angielskim o zakresie bezpłatnej pomocy medycznej i umówić się na konsultację. Infolinia dostępna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 18:00, pod numerem tel. 22 45 87 007.

JEŚLI POTRZEBUJESZ POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ, MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z:

1. **Telefonu Zaufania dla Osób z Ukrainy**, który czynny jest codziennie w godzinach 16:00 – 21:00 pod bezpłatnym numerem tel. 800 11 08 11.

2. **Telefonu Wsparcia Centrum Medycznego Damiana** w języku ukraińskim, który czynny jest codziennie w godzinach 8:00 – 20:00 pod bezpłatnym numerem tel. 22 566 22 27.

3. **Telefonu Kryzysowego Polskiego Forum Migracyjnego** w języku ukraińskim i rosyjskim, który czynny jest w poniedziałki w godzinach 16:00 – 20:00, w środy w godzinach 10:00 – 14:00 i w piątki w godzinach 14:00 – 18:00 pod bezpłatnym numerem tel. 669 981 038.

JEŚLI POTRZEBUJESZ POMOCY ONKOLOGICZNEJ, MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z:

1. **Infolinii Narodowego Funduszu Zdrowia dla pacjentów onkologicznych z Ukrainy** potrzebujących kontynuacji leczenia w Polsce. Infolinia działa pod bezpłatnym numerem tel. 800 190 590, całodobowo, przez 7 dni w tygodniu, także w dni świąteczne.
2. **Fundacją Onkologiczną Rakiety**, która zapewnia pomoc dla osób z Ukrainy, którzy są aktualnie w trakcie leczenia onkologicznego. Kontaktować można się telefonicznie pod numerem tel. 793 293 333 lub mailowo: biuro@fundacjarakiety.pl.

I7. Jak wygląda dostęp do edukacji dla obywateli Ukrainy?

Osobom pochodzącym z Ukrainy przysługuje prawo do kontynuowania edukacji na każdym jej poziomie. Korzystają oni z nauki i opieki we wszystkich typach publicznych przedszkoli i szkół do ukończenia 18 lat lub ukończenia szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej na warunkach dotyczących obywateli polskich.

W przypadku ubiegania się o przyjęcie do publicznych szkół zawodowych, sportowych, artystycznych czy oddziałów dwujęzycznych warunkiem przyjęcia może być spełnienie dodatkowych kryteriów.

Podczas kwalifikowania ucznia pochodzącego z Ukrainy do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr, dyrektor szkoły publicznej bierze pod uwagę wiek ucznia, opinię rodzica lub samego ucznia, jeśli jest on pełnoletni.

I8. Jak wygląda dostęp do szkolnictwa wyższego?

Obywatelom Ukrainy będącymi studentami uczelni działającej na terytorium Ukrainy i którzy **oświadczą**, że w dniu 24 lutego 2022 r. studiowali na określonym roku studiów na danym kierunku i poziomie studiów w uczelni działającej na terytorium Ukrainy i nie dysponują dokumentami poświadczającymi zaliczenia **mogą zostać uznane odpowiednie okresy tych studiów** w drodze weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

Obywatelom Ukrainy przysługuje prawo do ubiegania się o stypendium socjalne oraz kredyt studencki. Do obywateli Ukrainy nie stosuje się przepisów zakazujących kumulowania przyznanych zapomóg.

I9. Na jaką pomoc finansową mogę liczyć?

Jeśli należysz do Grupy I (zob. Wstęp powyżej), tj. jesteś:

- **obywatelem Ukrainy**, który przybył na terytorium Polski legalnie z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzasz pozostać na terytorium Polski; bądź niebędącym obywatelem Ukrainy **małżonkiem takiego obywatela Ukrainy**, niebędącym obywatelem Polski, bądź też
- **obywatelem Ukrainy posiadającym Kartę Polaka** bądź członkiem najbliższej rodziny takiego obywatela, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi i przybyli na terytorium Polski od dnia 24 lutego 2022 r. i zamierzacie pozostać na terytorium Polski

możesz ubiegać się o pomoc finansową w postaci:

1. **jednorazowego świadczenia pieniężnego** na żywność, odzież lub opłaty mieszkaniowe w wysokości 300 zł. Jest to specjalny zasiłek dla Ukraińców chroniących się w Polsce przed działaniami wojennymi. Przysługuje ono na każdego członka rodziny, który przybył do Polski. Świadczenie ma pomóc w sfinansowaniu najpilniejszych wydatków potrzebnych na utrzymanie w pierwszych dniach pobytu w Polsce.

2. **świadczeń rodzinnych:**

- zasiłku rodzinnego – przysługuje on na dziecko w wysokości od 95 do 135 zł miesięcznie w zależności od jego wieku. Można się o niego ubiegać, jeśli miesięczny dochód na członka gospodarstwa domowego nie przekracza 674 zł lub 764 zł - jeżeli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne;
- świadczenia opiekuńczego:
 - zasiłku pielęgnacyjnego – wynosi 215,84 zł miesięcznie i przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji z powodu niepełnosprawności lub podeszłego wieku.
 - świadczenia pielęgnacyjnego – wynosi 2119 zł miesięcznie i przysługuje najbliższemu członkowi rodziny osoby wymagającej opieki ze względu na niepełnosprawność, który w celu zapewnienia takiej opieki musiał zrezygnować z pracy zawodowej;
 - specjalnego zasiłku opiekuńczego – wynosi on 620 zł miesięcznie i przysługuje osobom niemogącym podjąć pracy z uwagi na opiekowanie się niepełnosprawnym członkiem rodziny i spełniającym kryterium dochodowe;
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (czyli tzw. **becikowe**) – o ten zasiłek w wysokości 1000 zł mogą się ubiegać rodziny, którym urodziło się dziecko i których dochód na członka rodziny nie przekracza kwoty 1922 zł netto;
- świadczenia rodzicielskiego – jest to świadczenie wypłacane matce lub ojcu po urodzeniu dziecka przez okres od 52 do 71 tygodni. Wynosi ono 1000 zł miesięcznie.

3. **świadczenia wychowawczego**, tj. 500 zł na każde dziecko w rodzinie (tzw. „**500+**”);

4. **świadczenia Dobry Start** – jest to świadczenie wypłacane co roku dla rodziców dzieci w wieku szkolnym, które ma pomóc w skompletowaniu wyprawki szkolnej dziecka. Na wyprawkę dostaje się 300 zł na każde dziecko w wieku do 20 lat.

5. **Rodzinnego Kapitału Opiekuńczego (RKO)** – przysługuje ono obywatelom Ukrainy, którzy mieszkają w Polsce ze swoimi dziećmi. Wysokość zasiłku może wynieść w sumie 12 tys. zł na dziecko i mogą się o niego ubiegać rodzice drugiego i kolejnego dziecka, które jest w wieku 12-35 miesięcy. Przyznanie świadczenia nie zależy od wysokości dochodów.

Zasiłki w ramach RKO mogą być wypłacane w dwojaki sposób:

- po 500 zł miesięcznie przez 2 lata,
- po 1000 zł miesięcznie przez 1 rok.

6. **dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku**, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Tzw. **żłobkowe** w 2022 roku wynosi maksymalnie 400 zł miesięcznie. Przysługuje ono wyłącznie dla rodziców dzieci, na które nie jest pobierany Rodzinny Kapitał Opiekuńczy.

20. Na czym polega Program Pomocy Finansowej UNHCR w Polsce i jak się do niego zarejestrować?

Program oferuje krótkoterminową pomoc materialną dla osób przybyłych z Ukrainy do Polski w dniu 24 lutego 2022 r. lub później. Program nie jest powiązany z innymi programami wsparcia w Polsce, w tym z rejestracją numeru PESEL.

W ramach tego programu uprawnieni odbiorcy otrzymają miesięcznie 700 zł na osobę + 600 zł na kolejną osobę w rodzinie (limit wynosi 4 osoby). Wpłaty udzielane są raz w miesiącu przez minimum 3 miesiące.

Wpłata odbywa się w formie otrzymania kodu BLIK, za pomocą którego można wypłacić gotówkę w bankomacie. Pojedynczy kod BLIK ważny jest tydzień.

Aby się zarejestrować, należy umówić wizytę na stronę internetową: [\[link\]](#). Wizyty odbywają się obecnie od niedzieli do piątku w godzinach 8:00-16:00 w:

- Punkcie Rejestracyjnym w Warszawie (ul. Kamionkowska 11, 03-805 Warszawa);
- TAURON Arena w Krakowie (brama 1, Stanisława Lema 7, Kraków).

Punkty Rejestracyjne będą sukcesywnie otwierane także w innych miastach.

NA SPOTKANIE REKRUTACYJNE NALEŻY ZABRAĆ ZE SOBĄ:

- dokument potwierdzający tożsamość (np. dowód osobisty, paszport);
- dokument potwierdzający przekroczenie granicy po 24 lutego 2022 r.;
- polski numer telefonu (osobny dla każdej dorosłej zgłaszanej osoby).

21. Gdzie mogę uzyskać bezpłatną pomoc prawną?

JEŚLI POTRZEBUJESZ POMOCY PRAWNEJ, MOŻESZ SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z:

1. **Kancelarią Kubas Kos Gałkowski**, gdzie udzielana jest bezpłatna pomoc prawna dla osób potrzebujących z Ukrainy, we wszelkich zagadnieniach dotyczących ich spraw w Polsce. Kontakt pod numerem tel. 12 400 00 62 lub mailowo: ukraine@kkg.pl.
2. **Ministerstwem Sprawiedliwości**, które oferuje bezpłatną pomoc prawną w ponad 1500 punktach w całej Polsce. Umówić się na spotkanie można na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/nieodplatna-pomoc>.
3. **Prokuraturą Krajową**, która oferuje pomoc prawną dla świadków zbrodni wojennych popełnianych w Ukrainie. Kontakt pod numerem tel. 664 974 934.
4. **Infolinią Centrum Koordynacji Pomocy Prawnej dla obywateli Ukrainy** przy Krajowej Izbie Radców Prawnych. Infolinia działa od poniedziałku do piątku od 10:00 do 19:00, pod numerem tel. 800 088 544.
5. **Okręgową Radą Adwokacką** - aktualizowana lista punktów, w których udzielana jest bezpłatna pomoc prawna znajduje się na stronie internetowej: [\[link\]](#)

Zob. też więcej: [\[link\]](#)

Kraków

Nowa Kamienica
ul. Rakowicka 7
PL 31-511 Kraków
tel. +48 12 619 40 40
fax +48 12 619 40 52

Warszawa

Budynek "Focus"
al. Armii Ludowej 26
PL 00-609 Warszawa
tel. +48 22 206 83 00
fax +48 22 206 83 02

www.kkg.pl